Folder Echtscheiding (GGD)

ECHTSCHEIDING

Vooraf……

Kinderen die in een gezin opgroeien, zien hun gezin vaak als een eenheid die er altijd was en zal blijven. De aanwezigheid van beide ouders wordt als vanzelfsprekend ervaren. Het weggaan van één van de ouders verstoort dit beeld. Een echtscheiding is geen eenmalige gebeurtenis waarna het leven gewoon doorgaat. De scheiding van de ouders is voor kinderen een ingrijpende verandering in hun leven, met veel onzekere factoren.

Een aantal zaken die de meeste kinderen bezighoudt zijn:

SCHULD
Veel kinderen hebben het gevoel dat de scheiding (mede) hun schuld is. Door de schuld naar zich toe te trekken, probeert het kind greep te krijgen op de verwarrende situatie. "Als het door mij fout gelopen is, kan ik ook zorgen dat het weer goed komt." Soms wordt dit schuldgevoel (onbewust) door de houding van ouders versterkt.

VERTROUWEN
Kinderen zijn soms bang dat de ouder bij wie ze wonen óók weggaat. Kinderen betwijfelen of de ouders nog wel van hen houden en vragen extra aandacht. Door zich vervelend, brutaal of stout op te stellen, testen ze de liefde van de ouders uit. Het kan ook zijn, dat kinderen juist heel lief en zorgzaam gedrag gaan vertonen en zich verantwoordelijk gaan voelen voor hun ouders. Soms nemen kinderen de rol van de verstrekkende ouder over.

SCHAAMTE
Veel kinderen schamen zich ervoor dat hun ouders gescheiden zijn. Ze durven er niet met anderen over te praten uit angst om gek of zielig gevonden te worden.

LOYALITEITSCONFLICT
Kinderen hebben vaak het gevoel dat ze voor één van de ouders moeten kiezen. Dat kunnen ze niet, want ze houden vaak van allebei. Kinderen zijn in veel gevallen bang dat ze één van de ouders verdriet of te kort doen. Voor alle kinderen geldt dat ze tijd nodig hebben om aan de echtscheiding en de veranderde situatie te wennen.

Wat kunnen leerkrachten doen?
Kinderen die te maken krijgen met de scheiding van hun ouders hebben steun nodig. Mensen die dicht bij hen staan en die ze vertrouwen, kunnen die steun geven. Voor ouders in een echtscheidingssituatie is het vaak heel moeilijk om hun kind de nodige steun te geven. Ze worden veelal zelf in beslag genomen door hun emoties en allerlei praktische zaken die geregeld moeten worden. Ook voelen ouders zich vaak schuldig omdat zij de oorzaak zijn van het verdriet en de verwarring van hun kind.

Juist in deze situatie kan een leerkracht een belangrijke steun voor het kind zijn, door:

- Wat extra persoonlijke aandacht te geven
- Goed naar het kind te luisteren
- Er geen overdreven punt van te maken als het leren een tijdje wat minder goed gaat

Nog enkele aandachtspunten:

- Het is van belang dat de leerkracht op de hoogte is van de thuissituatie. Dit geeft het kind een veilig gevoel. Overleg met elkaar hoe het kind het beste gesteund en opgevangen kan worden.
- Echtscheiding is ook voor de ouders ingrijpend. Zij kunnen op zoek gaan naar steun. Het is mogelijk dat zij die steun zoeken bij de leerkracht. Als leerkracht is het daarbij van belang vooral op het belang van het kind te letten. Een leerkracht moet er dan voor waken geen hulpverlener te spelen. Het behoort niet tot z'n taak (en verantwoordelijkheid) om ouders te begeleiden bij het oplossen van hun problemen. De taak beperkt zich tot het adviseren over waar hulp voor ouders en/of kinderen te vinden is.
- Leerkrachten mogen geen partij worden tussen de ouders. Wel moeten ze op de hoogte zijn van wat de ouders met betrekking tot het kind overeenkomen. Bijv. Mag het kind na schooltijd meegaan met de niet-opvoedende ouder?
- Leerkrachten dienen de informatie over de thuissituatie altijd te behandelen met gepaste vertrouwelijkheid.
- Voor sommige kinderen is de echtscheiding een hele opluchting: eindelijk is de spanning thuis doorbroken.
- Leerkrachten moeten zich laten leiden door wat ze bij het kind signaleren. In het algemeen is het belangrijk dat kinderen leren om hun gevoelens te verwoorden. Dan kan (meestal) ook in de klas, mits er een goede sfeer eerst en men gewend is aan het vertellen van blijde en nare gebeurtenissen.

TIPS:

- Leidt niet automatisch alle problemen die het kind thuis of op school geeft, terug op de echtscheiding. Blijf oog houden voor mogelijke andere oorzaken.
- Vraag zonodig advies en hulp bij de schoolarts (GGD) of de schoolmaatschappelijk werker (werkzaam bij de schoolbegeleidingsdienst.

In spannende, onzekere en verwarrende situaties vertonen ouders én kinderen een overmatige gevoeligheid en reactionair gedrag.